

Három nemeslegény

Egyszer volt, hol nem volt, hetedhét országon innét, az Óperenciás-tengeren túl, volt egy szegény nemesember. Ennek a szegény nemesembernek volt három szép dali fia, egyik szebb, s vitézebb a másnál. De hiába voltak vitézek, ott a falujokban nemigen mutogathatták vitézségüket. Megegyeztek, hogy elmennek szerencsét próbálni. Felkötötték a kardjukat, elbúcsúztak az apjuktól, s elindultak torony irányában. Addig mentek, mendegéltek, míg egy rengeteg nagy erdőbe értek. Éppen este volt, tüzet csináltak egy fa alá, s a tűz körül leheveredtek.

Még el sem szenderültek, odajön egy öregasszony, jó estét mond nekik, s kéri a nemesúriakat, engedjék meg, hogy ő is fekhessék le a tűz mellé.

– Hát mi hogyne engednők meg, öregasszony – mondá az idősebb -, itt elhálhatsz az Isten szabad ege alatt.

Azzal elaludtak. Reggel, mikor fölébredtek, s továbbindultak, az öregasszony megköszönte a “szállást”, s az idősebb fiúnak egy kicsi erszényt adott. Azt mondta:

Tedd el ezt az erszényt, s jól vigyázz rá, mert ez olyan erszény, hogy soha a pénz ki nem fogy belőle!

Örültek a fiúk, hogy mindjárt első nap ilyen nagy szerencsájuk volt, megköszönték az öregasszonynak az erszényt, s mentek tovább nagy örömmel.

Estére egy nagy folyóvízhez értek, s nem is mentek tovább, a folyóvíz partján leheveredtek. Hát ismét jön az öregasszony, s kéri őket, hogy ma éjjel is ott hálhasson mellettük. Hogyne engedték volna meg, megengedték szívesen.

Reggel, mikor tovább akartak menni, az öregasszony a középső fiúnak egy látatlan sapkát adott, s erősen a szívére kötötte, hogy jól vigyázzon reá, mert ez aztán olyan sapka, hogy ha a fejére teszi, emberi szem meg nem látja őt.

Megköszönték az öregasszonynak a sapkát is, s mentek tovább. Harmadnap estére egy nagy városba értek. Azt mondja az idősebb fiú:

– Próbáljuk meg, hogy csakugyan ad-e pénzt ez a kicsiny erszény, s ha igen, vegyünk egy szép házat, háljunk ma éjjel a magunk házában.

Eléveszi az erszényt, kinyitja, belenyúl, s hát csak úgy ömlik ki belőle a sok ezüst s arany. Mindjárt megvettek egy szép házat, a legszebbet az egész városban. Ettek-ittak, vígan voltak, aztán lefeküdtek.

De még el sem szenderültek, bekopogtat az ajtón az öregasszony, s szállást kér tőlük éjszakára. Bezzeg hogy adtak szívesen, hiszen ennek az öregasszonynak köszönhatték a szép házat. Vetettek neki jó puha ágyat, s nyugodalmas jó éjszakát kívántak.

Reggel, mikor fölébredtek, mondja az idősebb fiú:

– Na, fiúk, most mit csináljunk, itt maradjunk vagy továbbmenjünk? Van szép házunk, pénzünk bőven, élhetünk urasán, míg a világ világ lesz.

Mondja a legkisebb fiú:

– Már csak menjünk tovább, még eddig sehol meg nem mutattuk a vitézségünket.

Közbeszólt az öregasszony is:

– Csak menjetek, menjetek, még nagyobb szerencse is vár reátok. Nesze, édes fiam – mondá a legkisebb fiúnak -, adok neked egy aranyvesszőt, s ha valahol bajba kerülsz, csak suhints vele, s ahányat suhintasz, annyi regiment katona áll a szolgálatodra. Most pedig induljatok isten hírével, engem többet nem láttok az életben!

El sem búcsúzhattak, meg sem köszönhatték nagy jószágát az öregasszonynak, hirtelen eltűnt szemük elől, mintha a föld nyelte volna el.

Továbbmentek, mendegéltek, s másnap még egy nagyobb városba értek. Abban a városban lakott a fekete király, akinek olyan szép leánya volt, hogy a napra lehetett nézni, de reá nem. Ez a királyleány kihirdette az egész országban s az egész világon, hogy csak annak lesz a felesége, aki őt a kockajátékon legyőzi. Hanem azt is kihirdette, hogy úgy próbáljon valaki szerencsét, hogy ha őt le nem győzi, karóba húztatja a fejét. Királyúriak, hercegek, grófok, bárók s mindenféle legények próbáltak szerencsét, de karóba is került valamennyinek a feje, mert a királykisasszony mindenkit legyőzött a kockajátékban.

Hallják ezt a fiúk, s elhatározzák, hogy ők is szerencsét próbálnak. Ment először a legidősebb fiú. Jelentette magát a királynál, hogy ő feleségül akarja venni a leányát.

– Jól van, fiam – mondá a király -, nézz csak ki az ablakon, 99 legénynek karóban a feje, a tied lesz a századik.

– Már egy életem, egy halálom, azért mégis megpróbálom – mondá a fiú, s ment egyenest a királykisasszony szobájába, aki ott ült az asztalánál, s most is játszadozott egymagában.

Leült a fiú is az asztalhoz, s elkezdettek játszani. Reggel elkezdették, délebedkor félbehagyták, aztán ismét folytatták, de mindig csak a királykisasszony nyert. Hiszen nyerhetett, abból a kicsi erszényből a pénz mégsem fogyott el.

Csodálkozik a királykisasszony, hogy miféle tárcája lehet ennek a legénynek, hogy abból a pénz soha ki nem fogy. Mondja neki:

– Na, látom, hogy soha a pénzedet el nem nyerem, add nekem ezt a kicsiny erszényt, s feleséged leszek.

Egyéb sem kellett a királykisasszonynak, hogy a legény átadja az erszényt. Kikiáltott az ablakon:

– Jertek, jertek, katonák, lökjétek ki ezt a legényt!

Abban a pillanatban beléptek a katonák, s a szegény legényt úgy kilökték az ajtón, hogy a nyaka is majd megszakadt belé.

Visszament nagy búsan az öccseihez, elpanaszolta, hogy milyen cudarul bántak vele.

Gondolkoztak, tűnődtek, vajon hogy tudnák visszaszerezni az erszényt.

– Na – mondta a középső fiú -, majd megpróbálom én – s ment egyenest a királykisasszonyhoz.

– Felséges királykisasszony – mondá a legény -, azért jöttem, hogy adja vissza a bátyám erszényét!

– Mit – pattant föl a királykisasszony -, majd adok én neked erszényt!

Bekiáltotta a katonákat, hogy dobják ki. De a legény hirtelen a fejére húzta a sapkáját, s láthatatlanná lett. Keresték, tűvé tették a palotának minden zegét-zugát, de a legényt nem találták. Hanem mikor a királykisasszonnyal egyedül volt, levette fejéről a sapkát, s ott állott előtte ismét.

Látta a királykisasszony, hogy ennek a legénynek valami csudasapkája van. Elkezdett neki hízelegni, még az arcát is cirókálta-marókálta, hogy adja oda neki csak egy percre azt a csudálatos sapkát, hadd nézze meg. Addig hízelkedett, hogy a legény odaadta neki a sapkát.

Egyéb sem kellett a királykisasszonynak. Egyszeriben behívatta a katonákat, s kidobatta a legényt.

Visszament nagy búsan ez is a testvéreihez, s elmondta, hogy s mint járt a királykisasszonnyal.

– Majd visszahozom én – mondta a legkisebb – az erszényt is, a sapkát is.

Ment a palota elé, ott hármat suhintott aranyvesszejével, s abban a pillanatban három regiment katona állott a háta mögött. Őreá pedig olyan ragyogó aranyos, gyémántos ruha kerekedett, hogy királyúrfinak is beillett volna.

Bemegy a királykisasszonyhoz. Ott volt éppen a király is, a király minden nemzetsége, s mondja a fiú bátor hangos szóval:

– Felséges királykisasszony, azért jöttem, hogy add vissza bátyáimnak az erszényt s a sapkát.

Haj, megharagudott a király szörnyen, hogy az ő leányához csak beállít egy jöttment “Isten tudja, ki”. Kiált a katonáknak:

– Dobjátok ki ezt a szemtelent!

De bezzeg nagy ijedtségre változott a nagy haragja, mert odakint három regiment katona döngetni kezdte a palota falát magyarosan.

Azt mondta a király:

– Ne haragudj, fiam, küldd el a katonáidat, inkább neked adom a leányomat s fele országomat.

A fiú erre a szóra kihajlott az ablakon, suhintott hármat a vesszejével, s úgy eltűntek a katonák, mintha a föld nyelte volna el őket. De még az ő testéről is eltűnt az aranyos, gyémántos ruha, s az a kopott, viseltes ruha maradt rajta, amelyikben hazulról elindult szerencsét próbálni. Hanem az aranyvessző ott volt a kezében.

Mindjárt odament hozzá a királykisasszony, cirókálta-marókálta s mondta neki:

– Jaj de szép aranyvessző, mutasd csak egy pillantásra.

– Nem lehet – mondta a fiú.

– Hiszen most már úgyis egymásé leszünk – hízelkedett a királykisasszony -, csak éppen megfogom, s mindjárt visszaadom.

Addig beszélt, addig hízelkedett, hogy a fiú od’adta neki az aranyvesszőt. No bizony, ha od’adta, repült is ki az ajtón. Éppen olyan csúfosan kidobták, mint a bátyjait.

Szégyellte a szegény fiú a dolgot, de annyira szégyellte, hogy vissza sem mert menni a bátyjaihoz. Ment, amerre a szeme látott, s aznap este egy nagy rengeteg erdőbe ért. Ott lefeküdt egy fa alá, s el is aludt mindjárt. Álmában azt látta, hogy az a vénasszony, akitől az aranyvesszőt kapta, megjelent előtte, s azt mondta néki:

– Ügyetlenek voltatok mind a hárman, fiam, de jó szívvel voltatok irántam, még egyszer segítek rajtatok. Van itt az erdőben egy hajításnyira tőled egy csudaforrás. A csudaforrás mellett egy almafa. A csudaforrásból töltsd meg a kulacsodat, a fáról szakíts le két almát, de te se a vízből ne igyál, se az almából ne egyél! Aztán öltözz fel rongyos ruhába, menj be a király palotájába, ott majd a két almát megveszik a király asztalára, mert olyan szép almát még emberi szem nem látott. De attól a két szép almától a király egész háza népe megbolondul. Elhívják a világnak valamennyi doktorát mind, de egy sem tudja meggyógyítani a királyt s háza népét. Akkor te öltözz fel doktornak, jelentsd magadat az udvarmesternél, hogy te majd meggyógyítod őket. Egy csepp a csudaforrás vizéből elég. Reggel, amikor felébredt a fiú, gondolkodik, gondolkodik, hogy ő milyen csodálatos álmot látott.

Hátha beteljesedik az álma. Ment, hogy megkeresse a csudaforrást, s csakugyan meg is találta. Éppen egy hajításnyira volt attól a fától, amely alatt aludott az éjen, s a csudaforrás mellett ott volt az almafa, s az almafán éppen két piros alma, de olyan szép, amilyen szépet ő sohasem látott. Telemerítette a kulacsát vízzel, leszakította a két almát, s meg sem állott a király palotájáig. Ott az almát megvették, megették, s meg is bolondultak tőle mind.

A világnak ami híres orvosa volt, mind egybehívták, de hiába hívták, egy sem tudta meggyógyítani őket. Akkor aztán jött a kicsi nemeslegény, s jelentette, hogy ő doktor, s meggyógyítja a királyt s háza népét egy nap alatt.

Bevitték nagy örömmel, s adott egy cseppet a csudaforrás vizéből a királynak. Hát ahogy lenyelte, abban a szempillantásban megjött az esze. Adott a királynénak is, annak is mindjárt megjött az esze. Hanem a királykisasszonynak nem adott, s az, szegény bolond feje, annyi bolondságot beszélt összevissza, hogy még az apja s anyja sem tudták megállani a kacagást.

Könyörgött a fekete király s a királyné, gyógyítsa meg a leányt is, s olyat nem kívánhat, hogy ne teljesítsék.

– Jól van – mondá a doktor -, adják nekem a királykisasszonyt, adják vissza az erszényt, a sapkát, az aranyvesszőt, egyszeriben meggyógyítom.

Nem volt más mód, meg kellett, hogy ígérjék. Visszaadták az erszényt, a sapkát, az aranyvesszőt, s akkor a királykisasszony is kapott egy cseppet a csudaforrás vizéből.

Egyszeriben megjött az esze a királykisasszonynak, s még aznap csaptak nagy lakodalmat, hogy hetedhét országra híre ment. A fekete király átaladta egész királyságát a kicsi nemeslegénynek, s a két idősebbet megtette hercegnek. Most aztán vitézkedhettek, volt módjuk benne. Még ma is élnek, ha meg nem haltak.

Számozással állítsd sorrendbe a mondatokat a mese történetének megfelelően!

- ☐ A fekete király átadja a birodalmát a legkisebb fiúnak, a két bátyját pedig herceggé teszik.
- ☐ A fiúk egy nagy városban házat vesznek az erszény pénzéből.
- ☐ A legények találkoznak az öregasszonnyal a folyó partján.
- ☐ A legkisebb fiúnak álmában beszél az öregasszony a csudaforrásról és az almákról.
- ☐ A három fiú találkozik az erdőben az öregasszonnyal, akinek szállást adnak a tűz mellett.
- ☐ A három fiú a fekete király városába érkezik, ahol szerencsét akarnak próbálni a kockajátékban.
- ☐ A legkisebb fiú doktorruhát ölt, és a csudaforrás vizével meggyógyítja a királyt és a királynét.
- ☐ A királykisasszony rászedi az idősebb legényeket, és megszerzi az erszényt és a sapkát.
- ☐ A középső fiú látatlan sapkát kap az öregasszonytól.
- ☐ A legkisebb fiú meggyógyítja a királykisasszonyt.
- ☐ A három legény útnak indul szerencsét próbálni.
- ☐ Az idősebb fiú az öregasszonytól egy soha ki nem fogyó erszényt kap.
- ☐ A legények szállást adnak a városban az öregasszonynak.

Írd az állítások mellé, hogy igaz (I) vagy hamis (H).

- ☐ A legidősebb fiú egy látatlan sapkát kapott.
- ☐ Az öregasszony háromszor találkozott a legényekkel.
- ☐ A királykisasszony kockajátékban mindig veszített.
- ☐ A legkisebb fiú aranyvesszőt kapott.
- ☐ A csudaforrás vizétől mindenki meggyógyult.
- ☐ A legények az erszényből vett pénzen palotát vásároltak a városban.
- ☐ A legkisebb fiú álmában kapott segítséget az öregasszonytól.
- ☐ A mese végén a legkisebb fiú kapja meg a királykisasszonyt és a királyságot.

Karikázd be a helyes választ!

1. Mit kapott a legidősebb fiú az öregasszonytól?
a) Aranyvesszőt **b)** Láthatatlan sapkát **c)** Soha ki nem fogyó erszényt
2. Mi történt azokkal, akik nem tudták legyőzni a királykisasszonyt?
a) Hazaküldték őket **b)** Karóba húzták a fejüket **c)** Szolgáknak kellett állniuk
3. Hogyan tudta a legkisebb fiú végül visszaszerezni a varázstárgyakat?
a) Erővel elvette **b)** Cselvetéssel elcsente **c)** A csudaforrás vizével „alkut kötött”
4. Miért indult el a három fiú szerencsét próbálni?
a) Hogy megmutassák vitézségüket **b)** Mert otthon nem volt mit enniük
c) Az öregasszony kérésére
5. Miért csodálkozott el a királykisasszony az erszény láttán?
a) Mert gyémántból készült **b)** Mert nem fogyott ki belőle a pénz
c) Mert aranyalma volt benne
6. Mitől gyógyult meg a beteg király és királyné?
a) A csudaforrás vizéből **b)** Egy varázssalmából **c)** Az aranyvessző érintésétől
7. Mit vitt magával a legkisebb fiú a csudaforrás vizén kívül?
a) Almát **b)** Ezüstpénzt **c)** Egy kockát

Három nemeslegény

Ki mondta? Írd a mondat alá!

- „Adjátok vissza az erszényt, a sapkát, az aranyvesszőt, s akkor meggyógyítom a leányt is.”
- „Adok neked egy aranyvesszőt, s ahányat suhintasz vele, annyi regiment katona áll a szolgálatodra.”
- „Add ide csak egy pillanatra, hadd nézzem meg közelebbről!”
- „Már egy életem, egy halálom, azért mégis megpróbálom.”
- „Ne haragudj, fiam, inkább neked adom a leányomat s fele országomat.”
- „Adj egy cseppet nekem is abból a csodálatos vízből!”
- „Csak menjetek, menjetek, még nagyobb szerencse is vár reátok.”
- „Jer, jer, katonák, lökjétek ki ezt a legényt!”

Milyen szóval fejezik ki a mesében a dőlt betűs szót?

- délceg fiúk - _____ fiúk
- kicsi pénzárca - kicsi _____
- ott alhasson mellettük - ott _____ mellettük
- el sem aludtak - el sem _____
- rosszul bántak vele - _____ bántak vele
- elhasználta ruha - _____ ruha
- három sereg katona - három _____ katona

Találd meg és jelöld be a mese szavait a szókeresőben!

Ü	O	Ú	Ö	D	N	Z	S	Ó	C	R	W	C	Ü	Ó
O	Á	S	Ó	Q	Ú	A	A	Á	Á	X	Á	B	Ü	
Z	Ú	A	H	É	S	D	D	C	É	U	O	Ó	F	P
V	Ú	S	R	A	L	M	A	F	A	D	T	L	O	K
C	S	U	D	A	F	O	R	R	Á	S	É	V	H	I
E	R	S	Z	É	N	Y	X	S	Á	V	É	A	Ö	R
Ö	G	A	Á	N	E	Y	R	Y	Í	I	P	J	S	Á
J	Ö	Ú	Q	Ü	D	P	V	Á	Ü	T	Í	Ú	A	L
B	H	B	C	M	K	D	J	E	H	É	M	Ó	P	Y
L	D	L	Ú	Z	Q	A	Á	Á	S	Z	Z	Q	K	M
D	O	D	Ú	E	Ú	U	T	X	Y	S	H	F	A	L
X	K	P	J	P	Q	U	Ü	O	H	É	Z	Ü	Í	J
E	T	U	N	H	T	G	A	B	N	G	Ú	Ó	É	Ú
R	O	E	Ó	W	Ó	Í	I	X	Ö	A	Ó	Y	L	A
A	R	O	H	R	Ö	Ö	M	F	R	U	Ú	G	Ü	É

segítség a kereséshez:

- a legnagyobb fiú ajándéka
- a középső fiú ajándéka
- a legkisebb fiú ajándéka
- ezt akarták megmutatni a világnak a legények
- ennek öltözik a legkisebb fiú
- ez van a csudaforrás mellett
- a regiment tagjai
- a fekete uralkodó
- a vize gyógyító

